

Пашков В.

Трансплантација органів померлої людини: господарсько-правова регламентація

Досліджено питання щодо надання такого специфічного виду медичних послуг як трансплантација. Проведено аналіз правовідносин, що виникає при витяганні анатомічних матеріалів померлої людини. Питання можливості вилучення анатомічних матеріалів розглянуто в контексті різних законодавчих актів. Особлива увага приділяється характеристиці Цивільного та Господарського кодексів України, Закону України «Про трансплантацию органів та інших анатомічних матеріалів людини».

Розкрито контраверсійні питання «презумпції згоди» і «презумпції незгоди» у сфері трансплантології та доцільності внесення змін до національного законодавства України. Проаналізовано проектне вітчизняне законодавство і досвід зарубіжних країн у цьому контексті, зокрема РФ, США. Проаналізовано доктринальний підхід до можливої трансформації в Україні «незгоди в згоду» з визначенням альтернативних пропозицій по терапевтичному клонуванню органів і тканин на основі використання генетичних технологій.

Ключові слова: трансплантација, донор, реципієнт, анатомічні матеріали, правовий режим медичної діяльності, клонування.

В.М. Пашков

Трансплантација органів умершого человека: хозяйственно-правовая регламентација

Исследованы вопросы предоставления такого специфического вида медицинских услуг как трансплантација. Проведен анализ правоотношений, возникающих при извлечении анатомических материалов умершого человека. Вопросы возможности извлечения анатомических материалов рассмотрены в контексте разных законодательных актов. Особое внимание уделяется характеристике Гражданского и Хозяйственного кодексов Украины, Закона Украины «О трансплантациии органов и других анатомических материалов человека».

Раскрыто контраверсионные вопросы «презумпции согласия» и «презумпции несогласия» в сфере трансплантологии и целесообразности внесения изменений в национальное законодательство Украины. Проанализированы проектное отечественное законодательство и опыт зарубежных стран в этом контексте, в частности РФ, США. Проанализирован доктринальный подход к возможной трансформации в Украине «несогласия в согласии» с определением альтернативных предложений по терапевтическому клонированию органов и тканей на основе использования генетических технологий.

Ключевые слова: трансплантација, донор, реципієнт, анатомические материалы, правовой режим медицинской деятельности, клонирование.

Література

1. Галковська Т. Двісті тисяч доларів за нирку! Хто більше? Трансплантологи переходять на економічні методи стимулювання донорства / Т. Галковська // Дзеркало тижня. – 2003. – 11 січ. (*Halkovs'ka T. Dvisti tysyach dolariv za nyrku! Khto bil'she? Transplantolohy perekhodyat' na ekonomichni metody stymulyvannya donorstva / T. Halkovs'ka // Dzerkalo tyzhnya. – 2003. – 11 sich.*)

2. Комаров А.А. Презумпция согласия в отечественной трансплантологии: правовые, медицинские, этические и религиозные подходы / А.А. Комаров, Ф.В. Исмагилов [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.lib.tsu.ru/mminfo/000063105/329/image/329_123.pdf (Komarov A.A. *Prezumpsiya sohlasyya v otechestvennoy transplantolohyyu: pravovyye, medytsynskyye, etycheskyye y relyhoznyye podkhody / A.A. Komarov, F.V. Ysmahylov [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: http://www.lib.tsu.ru/mminfo/000063105/329/image/329_123.pdf*)

3. Кирялюк В.І. Кримінологічні проблеми трансплантології / В.І. Кирялюк // Митна справа. – 2011. – № 476(76). – Ч. 2. – С. 250–258. (*Kyrylyuk V.I. Kryminolohichni problemy transplantolohiyi / V.I. Kyrylyuk // Mytna sprava. – 2011. – # 476(76). – Ch. 2. – S. 250–258.*)

4. Пищита А.Н. Защита прав пациентов в трансплантологии / А.Н. Пищита // Матеріали II Всеукр. наук.практ. конф. «Медичне право України: правовий статус пацієнтів України, його законодавче забезпечення (генезис, розвиток, проблеми і перспективи вдосконалення)». – Львів, 2008. – С. 240–244. (*Pyshchyta A.N. Zashchyta prav patsiyentov v transplantolohyyu / A.N. Pyshchyta // Materialy II Vseukr. nauk.-prakt. konf. «Medychne pravo Ukrayiny: pravovyy status patsiyentiv Ukrayiny, yoho zakonodavche zabezpechennya (henezys, rozvytok, problemy i perspektyvy vdoskonalennya)». – L'viv, 2008. – S. 240–244.*)

5. Караева О. Донорство органов: проблемы и перспективы развития в России / О. Караева; Аналитический центр Юрия Левады. – М., 2013. – 72 с. (*Karaeva O. Donorstvo orhanov: problemy y perespektyvy razvytyyya v Rosyyu / O. Karaeva; Analytycheskyy tsentr Yuryya Levady. – M., 2013. – 72 s.*)

6. Стеценко С.Г. Медицине право України (правові засади трансплантації органів і тканин людини) : [монографія] / С.Г. Стеценко, О.Г. Пелагеша. – К.: Атіка, 2013. – 144 с. (*Stetsenko S.H. Medychne pravo Ukrayiny (pravovi zasady transplantatsiyi orhaniv i tkanyn lyudyny) : [monohrafiya] / S.H. Stetsenko, O.H. Pelahesha. – K.: Atika, 2013. – 144 s.*)

7. В Україні щороку роблять не більше ніж 120 операцій з трансплантації органів. – МОЗ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zik.ua/ua/news/2013/06/02/411891> (*V Ukrayini shchoroku roblyat' ne bil'she nizh 120 operatsiy z transplantatsiyi orhaniv. – MOZ [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: http://zik.ua/ua/news/2013/06/02/411891*)

8. Багликова И. Новый закон для мёртвых или для живых? / И. Багликова [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://doctorpiter.ru/articles/6462/> (*Bahlykova Y. Novyy zakon dlya mertyvkh yly dlya zhyvykh? / Y. Bahlykova [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: http://doctorpiter.ru/articles/6462/*)

9. Мамона О. Новый закон о трансплантации органов: почему ученые говорят о «презумпции осторожности»? / О. Мамона [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://2010.orthodoxy.org.ua/node/60886> (*Mamona O. Novyy zakon o transplantatsyyu orhanov: pochemu uchenyye hovoryat o «prezumpsiyu ostorozhnosty»? / O. Mamona [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: http://2010.orthodoxy.org.ua/node/60886*)

10. Самойлова А.С. Биоэтика в трансплантологии: моральный, правовой и религиозный аспекты проблемы / А.С. Самойлова, Е.К. Овсянникова [Электронный ресурс].

– Режим доступа: <http://sibac.info/index.php/20090701102116/6331201302100959-10>(*Samoylova A.S. Вуоэтыка v transplantolohyy: moral'ныу, pravovoy y relyhуozныуaspekтыprobleмы / A.S. Samoylova, E.K. Ovsyannykova [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: http://sibac.info/index.php/2009-07-01-10-21-16/6331-2013-02-10-09-59-1)*)